

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27.08.2015, sen. zn. 29 ICdo 43/2015, ECLI:CZ:NS:2015:29.ICDO.43.2015.1

Číslo: 37/2016

Právní věta: Je-li předmětem řízení o žalobě podané (insolvenčním) dlužníkem vůči jeho insolvenčnímu správci náhrada škody, kterou měl insolvenční správce způsobit dlužníku tím, že pohledávku nepopřel co do výše, jde o incidenční spor ve smyslu § 159 odst. 1 písm. e) insolvenčního zákona, k jehož projednání a rozhodnutí je v prvním stupni věcně příslušný insolvenční soud.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 27.08.2015

Spisová značka: 29 ICdo 43/2015

Číslo rozhodnutí: 37

Číslo sešitu: 4

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Incidenční spory, Insolvenční správce, Náhrada škody, Příslušnost soudu věcná

Předpisy: § 159 odst. 1 písm. e) IZ
§ 9 odst. 4 o. s. ř.

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud k dovolání žalovaného zrušil usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 2. 2. 2015, sp. zn. 41 Icm 2061/2013, 103 VSPH 178/2014 (KSHK 41 INS 4619/2010), a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

I. Dosavadní průběh řízení

1. Krajský soud v Hradci Králové rozsudkem ze dne 25. 10. 2013 zamítl žalobu o zaplacení 52 426 Kč z titulu náhrady škody (výrok I.) a rozhodl o nákladech řízení (výrok II.).
2. Usnesením ze dne 2. 2. 2015 Vrchní soud v Praze k odvolání žalobce zrušil rozsudek soudu prvního stupně a věc postoupil Okresnímu soudu v Chrudimi jako soudu věcně příslušnému.
3. Odvolací soud uvedl, že za stavu, kdy předmětné řízení není ve smyslu § 9 odst. 4 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, insolvenčním řízením a předmětný spor není sporem incidenčním (srov. § 159 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení /insolvenčního zákona/) a není ani sporem o náhradu škody nebo jiné újmy, která vznikla zahájením insolvenčního řízení a opatřeními přijatými v jeho průběhu (srov. § 147 insolvenčního zákona), a kdy žalobce není osobou, k projednání jejíhož sporu s insolvenčním správcem by byl příslušný krajský soud podle § 9

odst. 3 písm. i) o. s. ř., nelze než dospět k závěru, že věcně příslušným k projednání věci je podle § 9 odst. 1 o. s. ř. soud okresní. Místně příslušným soudem je pak podle názoru odvolacího soudu Okresní soud v Chrudimi, neboť žalovaný insolvenční správce má v jeho obvodu své sídlo (§ 85 odst. 4 o. s. ř.).

II.

Dovolání a vyjádření k němu

4. Proti usnesení odvolacího soudu podal žalovaný dovolání, opíraje jeho přípustnost o § 237 o. s. ř., uplatňuje dovolací důvod dle § 241a odst. 1 o. s. ř. a navrhuje, aby rozhodnutí odvolacího soudu bylo zrušeno a věc odvolacímu soudu byla vrácena k dalšímu řízení.

5. Dovolatel má za to, že odvolací soud nesprávně posoudil otázku věcné příslušnosti soudu prvního stupně. Podle dovolatele se za incidenční spor dle § 159 odst. 1 písm. e) insolvenčního zákona považuje také spor o náhradu škody na majetkové podstatě vzniklé porušením povinností insolvenčním správcem. Podle § 160 odst. 1 insolvenčního zákona se incidenční spor projedná a rozhodne na návrh oprávněné osoby podaný v rámci insolvenčního řízení u insolvenčního soudu. Předmětnou žalobu tak má podle názoru dovolatele v prvním stupni projednávat insolvenční soud, tj. Krajský soud v Hradci Králové, neboť v projednávané věci jde o náhradu škody vzniklé porušením povinností insolvenčního správce.

III.

Přípustnost dovolání

6. Dovolání je přípustné podle § 237 o. s. ř., neboť dovolatelem předestřená otázka nebyla v rozhodování odvolacího soudu dosud vyřešena.

IV.

Důvodnost dovolání

7. S přihlédnutím k době podání žaloby (11. 6. 2013) jsou pro posouzení věcné příslušnosti soudu k projednání a rozhodnutí věci v prvním stupni určující ustanovení insolvenčního zákona ve znění účinném do 31. 7. 2013 (tj. naposledy ve znění zákona č. 399/2013 Sb.) a ustanovení občanského soudního řádu ve znění účinném do 31. 7. 2013 (tj. naposledy ve znění zákona č. 45/2013 Sb.); srov. i § 11 odst. 1 o. s. ř. (v rozhodném znění).

8. Podle § 7 odst. 2 insolvenčního zákona platí pro určení věcné a místní příslušnosti soudu, který rozhoduje v insolvenčním řízení a v incidenčních sporech, ustanovení občanského soudního řádu.

9. Z § 159 odst. 1 písm. e) insolvenčního zákona plyne, že incidenčními spory jsou spory o náhradu škody na majetkové podstatě vzniklé porušením povinností insolvenčním správcem.

10. Podle § 160 odst. 1 insolvenčního zákona se incidenční spor projedná a rozhodne na návrh oprávněné osoby, podaný v rámci insolvenčního řízení u insolvenčního soudu; tento návrh má povahu žaloby.

11. Z § 9 odst. 4 o. s. ř. se podává, že krajské soudy dále rozhodují jako soudy prvního stupně v insolvenčním řízení a v incidenčních sporech, jakož i ve sporech o náhradu škody nebo jiné újmy, která vznikla zahájením insolvenčního řízení a opatřeními přijatými v jeho průběhu.

12. V projednávané věci se žalobce s poukazem na § 37 insolvenčního zákona domáhá náhrady tvrzené škody v celkové výši 52 426 Kč (správně 52 444 Kč), jež mu měla vzniknout tím, že dovolatel coby insolvenční správce nepostupoval s odbornou péčí, když uznal pohledávky společností PC, a. s.

(ve výši 18 986 Kč a 17 024 Kč), EB a. s. (ve výši 14 126 Kč) a SC, a. s. (ve výši 2308 Kč), představující smluvní pokuty sjednané v úvěrových smlouvách uzavřených mezi žalobcem a uvedenými osobami. Dle názoru žalobce jsou příslušná ujednání úvěrových smluv neplatná pro rozpor s dobrými mravy.

13. Na základě takto vymezeného skutkového stavu nelze než přitakat dovolateli, že projednávaná věc je sporem incidenčním. Domáhá-li se dlužník náhrady škody vůči (svému) insolvenčnímu správci, kterou mu insolvenční správce (údajně) způsobil uznáním určité pohledávky (pohledávek), při kterém nepostupoval s odbornou péčí, jde o spor o náhradu škody na majetkové podstatě vzniklé porušením povinností insolvenčním správcem ve smyslu § 159 odst. 1 písm. e) insolvenčního zákona, o němž dle § 160 odst. 1 insolvenčního zákona rozhoduje insolvenční soud; tím je v projednávané věci Krajský soud v Hradci Králové (viz § 9 odst. 4 a § 85 odst. 4 o. s. ř.).

14. Jinak řečeno, je-li předmětem řízení o žalobě podané (insolvenčním) dlužníkem vůči jeho insolvenčnímu správci náhrada škody, kterou měl insolvenční správce způsobit dlužníku tím, že pohledávku nepopřel co do výše, jde o incidenční spor ve smyslu § 159 odst. 1 písm. e) insolvenčního zákona, k jehož projednání a rozhodnutí je v prvním stupni věcně příslušný insolvenční soud.

15. Jelikož právní posouzení věci co do řešení otázky věcné příslušnosti, na které napadené rozhodnutí spočívá, není správné a dovolací důvod podle § 241a odst. 1 o. s. ř. byl uplatněn právem, Nejvyšší soud usnesení odvolacího soudu zrušil a věc vrátil odvolacímu soudu k dalšímu řízení (§ 243e odst. 1 a 2 o. s. ř.).